

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

Ensenyament de Treball Social

Curs 05-06

Treball Social en la Família i la Infància

Codi: 15051210

Curs: 0
Primer quadrimestre

Assignatura Optativa
Crèdits Totals: 4.5
Crèdits Teòrics: 3
Crèdits Pràctics: 1.5

Departament/s: Antropologia, Filosofia i Treball Social

Professor/s: Montserrat Toledo Mariné

Breu contingut:

Aproximació a la realitat dels infants i les seves famílies en situació de risc i per tant susceptibles d'intervenció des del Treball Social. Per tal que aquesta intervenció respongui a objectius resocialitzadors i de creixement personal dels subjectes amb els que treballarem, caldrà que l'alumne desenvolupi unes habilitats i competències específiques que l'ajudin en la seva tasca professional.

Presentació:

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA

L'assignatura de Treball Social família i infància podria abordar-se des de diferents perspectives. Com a futurs treballadors socials, però, majoritàriament treballarem amb famílies multiproblemàtiques i infants en situació de risc o d'alt risc social.

Així, doncs, centrarem l'assignatura en fer anàlisis de necessitats i situacions familiars en què els infants i les seves famílies estan passant dificultats, dels programes i recursos que van dirigits a la prevenció i intervenció en aquest àmbit, així com de la política social que emmarca els serveis adreçats a la infància.

També caldrà tenir un coneixement de la legislació vigent ja que en gran mesura determinarà la nostra actuació.

En definitiva l'assignatura pretén ser a més d'un espai que permeti adquirir coneixements en aquesta matèria, un espai de reflexió i debat del paper del treballador social amb la tasca que avui en dia es porta a terme i/o s'hauria de portar amb els infants i les seves famílies que es troben en situació de risc.

METODOLOGIA

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant explicacions teòriques del professor que seran completades amb el treball personal i grupal de l'alumne amb diferents activitats que poden ajudar a aprofundir sobre la matèria que es va tractant a cada moment.

Les propostes de treball de l'alumne poden centrar-se en diverses activitats:

- 1.- Supòsits pràctics en els quals cal posar en pràctica els coneixements adquirits en l'apartat teòric(anàlisi de casos, joc de rol...)
- 2.- Lectura d'algun article o llibre per la seva posterior anàlisis.
- 3.- Possibilitat de veure algun vídeo que faci referència directa a temes tractats a classe (documentals, pel·lícules).
- 4.- Presentació per part dels alumnes de situacions o casos que tinguin interès per comentar-los bé perquè els coneguin personalment o per mitjans de comunicació.ue

Temari:

BLOCS TEMÀTICS

- Delimitació del camp d'actuació
- El treball social en l'àmbit de la família i la infància de de l'atenció social primària.
- Marc legal i política d'actuació amb família i infància
- El treball social en l'àmbit de la família i infància des dels serveis socials especialitzats.

DESENVOLUPAMENT DELS BLOCS TEMÀTICS

* Delimitació del camp d'actuació. Marc conceptual

- . El subjecte d'intervenció: famílies multiproblemàtiques i infants en situació de risc o alt risc social.
- . Les necessitats bàsiques de la infància. Els seus drets.
- . Els maltractaments infantils: classificació, factors de risc i models explicatius.
- . La resiliència.

* Marc legal i política d'actuació en l'àmbit de la família i la infància

- . Legislació bàsica i competències en aquesta matèria
- . Política d'actuació en aquest àmbit d'intervenció
- . Mesures administratives i tècniques que pot adoptar l'administració davant un menor desemparat.

* El treball social en l'àmbit de la família i la infància des de l'atenció social primària

- . Principis generals d'atenció a la infància
- . Detecció: tipologia i indicadors de detecció. Notificació.
- . Intervenció: el treball individual, grupal i comunitari
- . Equipaments socio-educatius
- . Els professionals del servei
- . El treball en xarxa

* El treball social en la família i infància des dels serveis socials especialitzats

- . EAIA: definició i composició de l'equip. Procés d'intervenció (recepció de demanda, investigació-valoració i proposta).
- . Mesures d'atenció a la pròpia família
- . L'acolliment familiar amb família extensa
- . L'acolliment simple institucional: definició i tipologia de centres. Procés d'intervenció en l'atenció residencial.
- . L'acolliment familiar simple aliè. Definició. Classificació. Procés d'intervenció amb les famílies acollidores i menors susceptibles de la mesura.
- . L'adopció nacional i internacional. Definició. Procés de formació i valoració de les famílies sol·licitants. Intervenció en l'adopció.

Forma d'avaluació:

L'avaluació final consistirà en un exercici escrit final dels continguts que s'hagin donat a l'assignatura.

Bibliografia:

- . Amorós, Pere (1993) Metodologia d'intervenció en medi obert. BCN. Generalitat de Catalunya. Centre d'Estudis i Formació Especialitzada.
- . Arrieta, Lola i Moresco, Marisa. (1992) Educar des de el conflicto. Madrid. CSS
- . Asociación cultural La Kalle. (1995) Educación de calle. Hacia un modelo de intervención en marginación juvenil. Madrid. Popular
- . Audusseau-Pauchard, Martine (1997) Adoptar un hijo hoy. BCN. Planeta
- . Barudy, Jorge (1998). El dolor invisible de la infància. BCN. Paidós
- . Bonal, Ramon. La pedagogia al carrer. Claret. Col·lecció Els Daus, 106
- . Cirillo, Stefano.(1991) Niños maltratados. BCN. Paidós.
- . Cirillo, Stefano (1993) Familias en crisis y acogimiento familiar. Madrid. Ministerio de Asuntos Sociales.
- . Colom, A.L. Modelos de intervención socioeducativa. (1987). Madrid. Narcea
- . Cyrulnik, Boris. Los patitos feos. La resiliència: una infancia infeliz no determina la vida. Gedisa.
- . Freire, Paulo. Pedagogia del oprimido. (1988). Madrid. Siglo XXI
- . Gamella, Juan. La historia de Julián. Popular, núm. 5
- . Guerau, Faustino. El educador de calle (1987). BCN. Roselló.
- . Intebi Irene V. Abuso sexual infantil en las mejores familias. (1998): BCN. Gránica.
- . Lloret, Antoni. L'infant maltractat (1983). BCN. Univers de l'Index
- . Martínez Requena, Enrique. La calle es de todos (1982). Popular
- . Martínez Requena, Enrique. Cachorros de nadie. Madrid. Popular, núm. 5
- . Mateo Pérez, Maria Rosa. (1995) ¿Por qué adoptar en otro país? (1995).BCN. CIES
- . Ministerio de Asuntos Sociales. Necesidades de la infancia y protección infantil. Fundamentación teòrica, clasificación y criterios educativos (1995) Madrid.

- . Ministerio de Asuntos Sociales. Infancia y sociedad.
- . Mondragon, Jasone i tTrigueros, Isabel. Manual de pràcticas de trabajo social con menores (1993). Madrid. Siglo XXI
- . Paul Ochotorena, J. Arruabarrena, M.I. Manual de Protección Infantil (1996). BCN. Masson
- . Pioneros, educación en libertad (1989). Madrid. Popular.
- . Siegel E. Stephanie. Su hijo adoptado (1992). BCN. Paidós
- . Thellier, Giller. Metodologia de l'acció educativa. Col·lecció Arnau d'Escala, núm. 2
- . Triseliotis, John. El trabajo de grupo en la adopción y el acogimiento familiar (1993) Ministerio de Asuntos Sociales. Madrid.
- . Valverde, Jesús. El proceso de inadaptación social. Popular, núm. 3. Madrid

Observacions:

Per a qualsevol consulta els alumnes podran posar-se en contacte amb la professora a través del següent correu electrònic: mtm@fcj.urv.es